

IV

(Egyéb jogi aktusok)

EURÓPAI GAZDASÁGI TÉRSÉG
EGT VEGYES BIZOTTSÁG

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG HATÁROZATA

191/08/COL

(2008. március 17.)

a kutatás-fejlesztési tevékenységek területén végzett, ki nem fizetett munkáról (Norvégia)AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra ⁽²⁾ és különösen annak 61. és 63. cikkére, valamint 26. jegyzőkönyvére,

tekintettel az EFTA-államok közötti, a Felügyeleti Hatóság és a Bíróság létrehozásáról szóló megállapodásra ⁽³⁾ és különösen annak 24. cikkére,

tekintettel a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve I. része 1. cikkének (2) és (3) bekezdésére, valamint II. része 4. cikkének (4) bekezdésére, 6. cikkére és 7. cikkének (4) bekezdésére,

tekintettel az EGT-megállapodás 61. és 62. cikkének alkalmazására és értelmezésére vonatkozó, állami támogatásokról szóló hatósági iránymutatásra ⁽⁴⁾ és különösen annak a kutatás-fejlesztési támogatásokról és az innovációs támogatásokról szóló fejvételére,

tekintettel a Hatóság Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve I. része 1. cikkének (2) bekezdésében és II. részének 6. cikkében foglalt hivatalos vizsgálat megindításáról

szóló, 2006. március 8-i 59/06/COL határozatára,

felhívva az érdekelt feleket e rendelkezéseknek megfelelően ⁽⁵⁾ észrevételeik megtételére,

mivel:

I. TÉNYEK

1. ELJÁRÁS

Norvégia Európai Unió melletti képviseletének a norvég kereskedelmi és ipari minisztérium 2005. október 5-i levelét továbbító, 2005. október 14-én kelt levele útján – a Hatósághoz mindkettő 2005. október 17-én érkezett meg (a 346675 sz. dokumentum) – a norvég hatóságok a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve I. része 1. cikkének (3) bekezdése alapján bejelentést tettek egy olyan új állami támogatási programra irányuló javaslatról, amely a kutatás-fejlesztési tevékenységek területén végzett, ki nem fizetett munkát támogatná. A javasolt program a következőkben „ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatásként” kerül említésre.

A 2006. március 8-i keltezésű levéllel (364666 sz. dokumentum) és több levélváltást követően ⁽⁶⁾ a Hatóság tájékoztatta a norvég hatóságokat arról, hogy határozott a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve 6. része 1. cikkében megállapított ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program elindításáról, és felkérte a norvég hatóságokat a határozattal kapcsolatos észrevételeik megtételére.

⁽¹⁾ A továbbiakban: „a Hatóság”.

⁽²⁾ A továbbiakban: „EGT-megállapodás”.

⁽³⁾ A továbbiakban: „Felügyeleti és Bírósági Megállapodás”.

⁽⁴⁾ Eljárásjogi és anyagi jogi szabályok az állami támogatás terén – Iránymutatás az EGT-megállapodás 61. és 62. cikkének és a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve I. része 1. cikkének alkalmazásáról és értelmezéséről, amelyet az EFTA Felügyeleti Hatóság 1994. január 19-én adott ki és fogadott el, és a HL L 231., 1994.9.3., 1. o. oldalán és a 32. sz. EGT-kiegészítésben (1994.9.3., 1. o.) tettek közzé. Az iránymutatást legutóbb a Hatóság 2007. május 3-i 154/07/COL határozata módosította. A továbbiakban: „az állami támogatásokról szóló iránymutatás”.

⁽⁵⁾ HL C 258., 2006.10.26., 28. o. és az 53. sz. EGT-kiegészítés, 2006.10.26.

⁽⁶⁾ A levélváltásra vonatkozó részletesebb információkra hivatkozás található a Hatóság hivatalos vizsgálati eljárás megnyitására szóló 59/06/COL határozatában, amelynek összefoglalóját a HL C 258., 2006.10.26., 28. oldalán és az 53. sz. EGT-kiegészítésben (2006.10.26.) tették közzé. A határozat teljes szövegét a Hatóság internetes oldalán tették közzé. www.eftasurv.int

Norvégia Európai Unió melletti képviselőinek 2006. április 19-i levelével – amelyben továbbították a Kormányzati Igazgatási és Reformügyi Minisztérium 2006. április 11-i, valamint a Kereskedelmi és Ipari Minisztérium 2006. április 7-i keltezésű levelét – a norvég hatóságok benyújtották észrevételeiket. A levél 2006. április 20-án érkezett be a Hatósághoz (370829. sz. dokumentum).

A hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló 59/06/COL határozatot közzétették az Európai Unió Hivatalos Lapjában és annak EGT-kiegészítésében (7). A Hatóság felhívta az érdekelt feleket észrevételeik benyújtására. A Hatóság nem kapott észrevételeket érdekelt felektől.

Végül, a norvég hatóságok a 2007-ben, illetve 2008 januárjában telefonon és elektronikus levélben folytatott nem hivatalos kapcsolattartás eredményeként továbbított információkat a Kormányzati Igazgatási és Reformügyi Minisztérium által 2008. február 15-én eljuttatott elektronikus levélben foglalták egységes szerkezetbe (465311. sz. dokumentum).

2. A JAVASOLT INTÉZKEDÉS LEÍRÁSA

2.1. A KI NEM FIZETETT K+F MUNKÁHOZ NYÚJTOTT TÁMOGATÁSI PROGRAM CÉLJA, JOGALAPJA ÉS MŰKÖDÉSE

Cél

A jogalkotási előkészítő munka alapján nyilvánvaló, hogy a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program célja különösen a kisvállalkozások – például vállalkozók és egyszemélyes vállalkozások – egyre több kutatás-fejlesztési tevékenységbe történő beruházásának ösztönzése (8). Az új program célja pontosabban a magánszemélyek olyan kutatás- és fejlesztésorientált vállalatokon belüli erőfeszítéseinek ösztönzése, amelyek a beindulási szakaszban gyakran olyan munkaerőtől függenek, amelyet nem tudnak megfizetni. A kutatás- és fejlesztésorientált vállalatokat a norvég hatóságok a kutatásból származó értéktelenség és az innováció szempontjából egyaránt fontosnak tekintik.

A norvég hatóságok részletesen kifejtették, hogy a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program bevezetését az motiválta, hogy a létező „Skattefunn-program” (9) alapján nem

támogatható a vállalkozók és az egyszemélyes vállalkozások által végzett kutatás-fejlesztési tevékenységekkel kapcsolatos, ki nem fizetett munka, mivel a Skattefunn-program adólevonás-program (10). E tekintetben a hatóságok kifejtették, hogy a Skattefunn-program alapján a kutatás-fejlesztési tevékenységek támogatása adólevonás (vagy adójóváírás) formájában történik, amelyben a támogatható költségeknek megfelelő összeget levonják a vállalat által fizetendő adóból. A norvég hatóságok megítélése szerint azonban az általános adójogi szabályozással nem állna összhangban az olyan összegek fizetendő adóból történő levonása, amelyek nem *tényleges* támogatható költségeken, hanem inkább ki nem fizetett munkán alapulnak, azaz olyan „költségeken”, amelyek nem merültek fel olyan értelemben, hogy munkabér folyósítására nem került sor, és e tekintetben semmi sem szerepel a vállalkozás könyveiben. Ezen az alapon úgy ítélték meg, hogy a ki nem fizetett munka nem minősülhet a Skattefunn-programban támogatható költségnek.

Ilyen előzmények után tettek javaslatot a norvég hatóságok a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program létrehozására, amelynek alapján adómentes támogatás formájában nyújtanának pénzügyi támogatást a kutatás-fejlesztési tevékenységekkel kapcsolatos, ki nem fizetett munkához. Ekként a norvég hatóságok a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási programot a létező Skattefunn-program módosításának vagy kiegészítésének tekintik.

A norvég hatóságok a bejelentésben kifejtették továbbá, hogy számos vállalat hajtott végre a Skattefunn-program által engedélyezett projekteket, de közülük sokan ki nem fizetett munka teljesítése miatt nem tudták érvényesíteni az adólevonást (vagy a korábban már megkapott adólevonásnak megfelelő összeget kellett visszafizetniük). A norvég hatóságok ezért úgy döntöttek, hogy kompenzációs rendszert vezetnek be azoknak a pénzügyi veszteségeknek az ellentételezésére, amelyek a 2002–2004 közötti időszakban azért érték a vállalatokat, mert a ki nem fizetett munka nem tartozhatott a Skattefunn-program alá (11). A Hatóság a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program tekintetében a hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozatában arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kompenzációs rendszer keretében a vállalkozásoknak nyújtott támogatás a de minimis rendelet (12) értelmében de minimis támogatásnak minősülne. A kompenzációs rendszer nem képezte tárgyát a hivatalos vizsgálati eljárásnak.

(10) A norvég hatóságok az említett társasági formákra a „gründerselskaper” és az „enkeltpersonforetak” elnevezést használták.

(11) A norvég hatóságok 2006. július 2-án elfogadták a kompenzációs rendszer végrehajtásáról szóló, 123. sz. királyi rendeletet: „Forskrift om kompensasjon for ulønnet arbeidsinnsats i Skattefunn-godkjente forsknings- og utviklingsprosjekter for inntektsårene 2002, 2003 og 2004”. Lásd még a 65. sz. St. prp. 3.9. szakaszában (2004–2005) szereplő leírást.

(12) A Bizottság 69/2001/EK rendelete az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a csekély összegű (de minimis) támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 10., 2001.1.13., 30. o.), amelyet belefoglaltak az EGT-megállapodás XV. mellékletének 1. e) pontjába.

(7) A közzétételre vonatkozó részletes adatok a fenti 6. lábjegyzetben szerepelnek.

(8) A 65. sz. St. prp. 3.9. szakasza (2004–2005).

(9) A Skattefunn-programot a Hatóság 2002. szeptember 25-i 171/02/COL határozatával hagyta jóvá, a Skattefunn-program módosításait pedig a 2003. február 5-i 16/03/COL határozatával.

Jogalap

A norvég kormány által a norvég parlamentnek tett eredeti költségvetési javaslatban⁽¹³⁾ – amelyet a parlamenti bizottság parlamentnek szóló ajánlása⁽¹⁴⁾ követett – a kormány javaslatot tett összesen 70 millió NOK elkülönítésére együttesen a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program és a kompenzációs rendszer céljaira⁽¹⁵⁾. A Hatóság általi jóváhagyás előtt a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program alapján nem történt kifizetés, de a norvég hatóságok kifejtették, hogy a program éves költségvetése a várakozások szerint legfeljebb 50 millió NOK körül lesz⁽¹⁶⁾.

A ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program eredeti költségvetésének elfogadásával párhuzamosan a norvég parlament 2005. június 17-én elfogadta a vagyoni- és jövedelemadóról szóló norvég törvény módosítására irányuló javaslatot, amellyel a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program keretében nyújtandó pénzeszközök tekintetében az adóztatásra és felső határértékekre vonatkozó rendelkezéseket vezetett be (a továbbiakban: „a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program adóztatásáról szóló törvény”)⁽¹⁷⁾.

A ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program költségvetése és az annak adóztatásáról szóló törvény elfogadásától eltekintve a norvég kereskedelmi és ipari minisztérium kiadta a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program végrehajtásáról szóló iránymutatás-tervezetet (a továbbiakban: „a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási programról szóló iránymutatás”)⁽¹⁸⁾. Az iránymutatás-tervezet előírja, hogy a program kezeléséért és végrehajtásáért felelős szerv a „Norges forskningsråd” (a Norvég Kutatási Tanács).

A ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program működése – támogatható projektek

A ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási programról szóló iránymutatás alapján a támogatható projektekben szerepelnie kell olyan magánszemélyek által végzett kutatás-

fejlesztési tevékenységnek, akik nem kapnak munkájukért fizetést vagy más ellentételezést. Az iránymutatás hatálya nem terjed ki azon magánszemélyekre, akik más állami forrásokból kifizetésben részesülnek⁽¹⁹⁾.

A ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási programról szóló iránymutatás alapján a következő projektek támogathatóak:

- i. amelyeknek része olyan tervezett kutatás vagy kritikus vizsgálat, amelynek célja új ismeretek és szakértelem elsajátítása új termékek, eljárások vagy szolgáltatások kifejlesztéséhez, illetve létező termékek, eljárások vagy szolgáltatások jelentős mértékű fejlesztésének elősegítéséhez. Ide tartozik az ipari kutatáshoz – főként a generikus technológia-ellenőrzéshez – szükséges komplex rendszerek összetevőinek létrehozása, a ii. lehetőség alá tartozó prototípusok kivételével⁽²⁰⁾; és
- ii. amelyek célja olyan új információk, ismeretek vagy gyakorlat biztosítása, amelyeket a vállalkozás feltételezhetően új vagy jobb termékek, szolgáltatások vagy gyártási módszerek kifejlesztésével kapcsolatban fog felhasználni. Emellett a program alapján támogathatók azok a tevékenységek, amelyek esetében az ipari kutatás eredményeit új, továbbfejlesztett termékekre, szolgáltatásokra vagy gyártási módszerekre vonatkozó tervbe, projektbe vagy mintába ültetik át, valamint azok a tevékenységek, amelyek a kereskedelmileg nem hasznosítható első prototípus kifejlesztésére vagy kísérleti projektre irányulnak⁽²¹⁾.

A norvég hatóságok kijelentették, hogy a támogatható kutatás-fejlesztési projektek e meghatározásai azonosak a meglévő Skattefunn-program alapján támogatható kutatás-fejlesztési projektek meghatározásával. A gyakorlatban ténylegesen a norvég hatóságok a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program alapján támogatható projektekre a „Skattefunn-kritériumoknak” vagy a Skattefunn-program alapján jóváhagyott projektekként hivatkoznak⁽²²⁾.

⁽¹³⁾ A 65. sz. St. prp. 3.9. szakasza (2004–2005), 928. fejezet, 71. tétel.

⁽¹⁴⁾ A 240. sz. Innst. S. 10.1.1.2 szakasza (2004–2005), 928. fejezet, 71. tétel.

⁽¹⁵⁾ A parlament a költségvetést 2005. június 17-én hagyta jóvá. A 2006–2007-es időszakban a kompenzációs rendszer alapján 35 millió NOK támogatást nyújtottak.

⁽¹⁶⁾ Ez egy becslés és ennél fogva nem tükröződik semmiféle jogszabályszovegben.

⁽¹⁷⁾ Lov 2005-06-17 nr 74: Lov om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven). A kormány parlamentnek szóló javaslata a 92. sz. Ot. prp. (2004–2005) 14.1. szakaszában található és a 65. sz. St. prp. (2004–2005) javaslatban foglalt eredeti költségvetési javaslatra vonatkozik. A javaslatot a parlament pénzügyi bizottságának ajánlása támasztotta alá, lásd a 125. sz. Innst. O. 15.1. szakaszát (2004–2005).

⁽¹⁸⁾ A ki nem fizetett K + F munkához nyújtott támogatási programról szóló iránymutatás tervezete egy közigazgatási utasítás, amelynek kibocsátása a „Reglement for økonomistyring i staten” és a „Bestemmelser om økonomistyring i staten” című, az állami pénzügyek irányításáról szóló belső szabályozás alapján történt.

⁽¹⁹⁾ A bejelentési formanyomtatvány III.6. részének 6. szakasza és a ki nem fizetett K + F munkához nyújtott támogatási programról szóló iránymutatás 3. szakasza.

⁽²⁰⁾ A bejelentésben kereshivatközös szerepel a Skattefunn-programra, de külön csak a lenti ii. pontban szereplő projekttypust említi, és ezért nem volt egyértelmű, hogy mindezek ellenére más típusú projektekre is kiterjed-e a ki nem fizetett K + F munkához nyújtott támogatási program hatálya. A norvég hatóságok azonban 2008. március 12-i levelükben megerősítették (469276. sz. dokumentum), hogy az i. pont alatt leírt típusú kutatás-fejlesztés a program hatálya alá tartozik.

⁽²¹⁾ A bejelentési formanyomtatvány I. részének 6. szakasza és a ki nem fizetett K + F munkához nyújtott támogatási programról szóló iránymutatás 3. szakasza. Azonban a szokásos üzleti célú és kutatási jellemzővel nem rendelkező termékfejlesztés nem tartozik ide, például az olyan projektek, amelyek folytatólagos jellegűek vagy módszerek anélkül történő módosításából állnak, hogy ahhoz szükség lenne új ismeretek kifejlesztésére vagy a meglévő ismeretek új módon történő felhasználására, illetve amelyek szervezeti jellegűek vagy vizsgálatokból állnak stb.

⁽²²⁾ A ki nem fizetett K + F munkához nyújtott támogatási programról szóló iránymutatás 3. szakasza és a ki nem fizetett K + F munkához nyújtott támogatási program adóztatásáról szóló törvény IX. szakasza.

A fentiekben említetteknek megfelelően a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program igazgatása és végrehajtása a Norvég Kutatási Tanács feladata. Ez utóbbi szerv egyben az a titkárság és igazgatási szerv is, amely értékeli, hogy a projektek a Skattefunn-program alapján támogathatók-e⁽²³⁾. A norvég hatóságok kifejtették, hogy az a tény, miszerint a támogatható kutatás-fejlesztési tevékenységeket a Skattefunn-program és a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program alapján is ugyanúgy határozzák meg, és a projektek támogathatóságát értékelő szerv mindkét program esetében megegyezik, azt jelenti, hogy a két program végrehajtása szorosan összehangolt. E tekintetben az a szándék, hogy a támogatható kutatás-fejlesztési tevékenységek vonatkozásában támogatást igénylőknek csak egyetlen igénylőlapot kelljen kitölteniük, amelyben a kérelmezőnek lehetősége van annak megválasztására, hogy a támogatást a vonatkozó kutatás-fejlesztési tevékenységekhez kapcsolódó fizetett és/vagy ki nem fizetett munka tekintetében kéri⁽²⁴⁾. Emellett a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program alapján nyújtandó támogatást figyelembe fogják venni, amikor a kérelmezők támogatást igényelnek a Skattefunn-program alapján is, és a teljes támogatásra fog vonatkozni az utóbbi program keretében érvényesülő maximális támogatási korlát⁽²⁵⁾. A norvég hatóságok szerint a két program között valójában csak a támogatható költségek típusa (azaz a fizetett munka szemben a ki nem fizetett munkával), valamint a támogatás nyújtásának formája különbözik (azaz adólevonás szemben az adómentes juttatással).

Emellett a norvég hatóságok kijelentették, hogy ahhoz, hogy valamely projekt támogathatónak minősüljön a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program alapján, a támogatási kérelem benyújtása előtt nem kezdhető meg⁽²⁶⁾.

2.2. KEDVEZMÉNYEZETEK

A norvég hatóságok a bejelentésben kifejtették, hogy a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program valamennyi olyan adófizető előtt nyitva áll, akinek Norvégiában adófizetési kötelezettsége keletkezik, ideértve minden vállalkozást, mérettől, illetve ágazattól és régiótól függetlenül⁽²⁷⁾. A programot igénybe vehetik az együttműködési projektben közösen részt vevő vállalkozások is⁽²⁸⁾.

A norvég hatóságok kifejtették, hogy a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási programban azért szerepelnek

a közép- és nagyvállalatok is, hogy fenntartsák a Skattefunn-program feltételeinek való megfelelést (a program ugyanis méretre tekintet nélkül minden vállalkozás előtt nyitva áll). A norvég hatóságok ezzel összefüggésben kijelentették, hogy „*emiatt nem áll fenn formális megkülönböztetés a nagyobb vállalatok tekintetében a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program kedvezményezettjeinek meghatározásában*” (utólagos kiemelés)⁽²⁹⁾.

A norvég hatóságok azonban azt is egyértelművé tették, hogy a gyakorlatban a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program csak a vállalkozókat és az egyszemélyes vállalkozásokat kívánja megcélozni: „*Ha a program ki is terjed mindenféle méretű vállalkozásra, a program lényege (a ki nem fizetett munka támogatása) azt feltételezi, hogy az ösztönző hatás a vállalkozó cégek és az egyszemélyes vállalkozások számára lesz a legjelentősebb*”⁽³⁰⁾. Ugyanezen az alapon a hatóságok kijelentették, hogy a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program „*...elsősorban az újonnan létrehozott, technológián alapuló vállalatokat célozza, amelyek nem tudnak a K+F tevékenységet végző magán-személyeknek bért fizetni*” és „*a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program a munkájáért bérben vagy más ellenszolgáltatásban nem részesülő K+F tevékenységet végző személyzet ki nem fizetett munkájához nyújt támogatást, a program nem bír jelentőséggel a szokásos közép- vagy nagyvállalatok számára*”⁽³¹⁾.

A norvég hatóságok ezen az alapon állították, hogy „*a közép-vállalkozások ESA-fogalom meghatározásának megfelelő éves árbevételrel vagy éves mérlegfőösszeggel rendelkező vállalatok a ki nem fizetett munkáért nem részesülnek támogatásban*”⁽³²⁾. A hatóságok hozzátették, hogy „*a nagyobb vállalatok általában alkalmazott és fizetett K+F személyzetet vesznek igénybe a Skattefunn-projekt keretében végzett tényleges K+F tevékenységhez*” és „*ezen alkalmazottak fizetésének költsége a Skattefunn-program keretében adóvisszatérítésre jogosít, és így ezeknek a vállalatoknak szükségük és alapjuk sincs arra, hogy támogatást kérjenek a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program alapján*”⁽³³⁾.

Végül a norvég hatóságok kijelentették, hogy mivel az egy támogatható projektre maximálisan kifizethető támogatás felső határa ugyanakkora, függetlenül attól, hogy a támogatást kizárólag a Skattefunn-program alapján adólevonás formájában nyújtják, vagy pedig az adólevonás és a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program alapján nyújtott támogatás ötvözésével, a nagyvállalatokat semmi sem ösztönzi arra, hogy mindkét programból támogatást szerezzenek.

Ennek eredményeként a norvég hatóságok 2008. február 15-i levelükben (465311. sz. dokumentum) tájékoztatták a Hatóságot arról, hogy a „programot hivatalosan a kis- és mikrovállalkozások Hatóság általi fogalom meghatározására korlátozták”.

⁽²³⁾ A 65. sz. St. prp. (2004-2005) 3.9. szakasza, a 92. sz. Ot. prp. (2004-2005) 14.1. szakasza és a ki nem fizetett K + F munkához nyújtott támogatási programról szóló iránymutatás bevezetője. Bár az „Innovasjon Norge” (korábban „Statens nærings- og distriktsutviklingsfond”) ugyancsak részt vesz a Skattefunn-program igazgatásában, csak alárendelt szerepe van.

⁽²⁴⁾ A ki nem fizetett K + F munkához nyújtott támogatási programról szóló iránymutatás 7. szakasza.

⁽²⁵⁾ Lásd még a lenti „Támogatható költségek és támogatási intenzitás” című fejezet 2.3. szakaszát.

⁽²⁶⁾ A norvég hatóságok 2008. március 12-i keltezésű elektronikus levele (469275. sz. dokumentum).

⁽²⁷⁾ Lásd a 65. sz. St. prp. (2004-2005) 3.9. szakaszát, amelyben az szerepel, hogy a ki nem fizetett K + F munkához nyújtott támogatási program egyszemélyes vállalkozásokhoz, korlátolt felelősségű társaságokhoz és más típusú vállalatokhoz szól.

⁽²⁸⁾ Ebben az esetben a projekt költségei a résztvevők között részvételi arányában kerülnek megosztásra.

⁽²⁹⁾ A norvég hatóságok 2006. január 10-i keltezésű levele (356994. sz. dokumentum).

⁽³⁰⁾ A bejelentési formanyomtatvány III.6.A részének 8.1. szakasza.

⁽³¹⁾ Lásd a 29. lánkjegyzetet.

⁽³²⁾ Lásd a 29. lánkjegyzetet.

⁽³³⁾ Lásd a 29. lánkjegyzetet.

2.3. TÁMOGATHATÓ KÖLTSÉGEK ÉS TÁMOGATÁSI INTENZITÁS

Támogatható költségek

A norvég hatóságok bejelentették, hogy a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program alapján a támogatható projekttel kapcsolatos, ki nem fizetett munkaerőköltség támogatható költséget képez⁽³⁴⁾. A ki nem fizetett munka megfelelő óradíjának megfelelő meghatározása szempontjából a norvég hatóságok kifejtették, hogy a magánszemélyek hivatalos képesítése nem mindig tükröződik a kutatás-fejlesztési projektek végrehajthatóságában, nehéz olyan külön óradíjakat megállapítani, amelyek igazodnak a megfelelő képzettséghez, gyakorlathoz és munkaterülethez. Ezért úgy határoztak, hogy általános óradíjat alkalmaznak a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program alapján történő támogatás kiszámításához.

A norvég hatóságok által javasolt óradíj alapja az ipari munkások 2005. évi nominálbérének (348 300 NOK) 1,6 %-e⁽³⁵⁾, melynek eredményeként 557,28 NOK óradíj adódott, amelyet az egyszerűség kedvéért 500 NOK-ra kerekítettek. Az 500 NOK összegű óradíjat a Kereskedelmi és Ipari Minisztérium a bérek általános alakulásának megfelelően kiigazíthatja.

Az óradíj számításának módszertanát (az éves nominálbér 1,6 %-e) a Norvég Kutatási Tanács fejlesztette ki. A norvég hatóságok e tekintetben kifejtették, hogy a munka óradíja valóban egyszerűen meghatározható a (statisztikákon alapuló) éves bérek és a munkaórák átlagos éves száma alapján. A kutatás-fejlesztési tevékenységek támogatásának egyszerűsítése érdekében a Norvég Kutatási Tanács azonban tovább kívánt lépni. Ezért kialakított egy módszertant, amely szerint az óradíj nem csak a i. tiszta bérkötségeket tartalmazza, hanem az ii. „egyéb működési költségeket” is egy alkalmazottra számított alapon, és ez a következőkből áll: a) a bérhez kapcsolódó szociális költségek (úgy mint a nyugdíj és a társadalombiztosítási járulékok stb.); b) a berendezések egy alkalmazottra jutó költsége (pl. telefonhasználat, számítógép/informatikai berendezések, fénymásológép stb.); c) a villamos energia, a fűtés, az irodabérlés, az étkeztetést és a karbantartást végző személyzet és a kiegészítő személyzet ideiglenes használata körében felmerülő vállalati általános költségek; valamint d) eszközök és irodai fogyasztók bérletének/megvásárlásának költségei.

A „ki nem fizetett munka” óradíja nem csak a tiszta bérkötségeket tartalmazza, hanem az egy alkalmazottra jutó „egyéb működési költségeket” is⁽³⁶⁾.

⁽³⁴⁾ A bejelentési formanyomtatvány III.6.A részének 6. szakasza.

⁽³⁵⁾ Lásd NOU: 2004:14, címe: „Om grunnlaget for inntektsoppgjørene”, ami egy-egy kormányzati szerv által kiadott állami statisztikákban a fizetési szintek meghatározásának háttéréről szóló jelentés. A jelentés szerint az ipari munkás éves átlagos fizetése (teljes munkaidős alkalmazottak esetében) 2003-ra 319 600 NOK volt. Figyelembe véve a 2004 és 2005 között 4,4 %-ra becsült éves béremelkedést (ami megfelel a 2002-ről 2003-ra bekövetkezett béremelkedésnek), 2005-re az ipari munkások éves átlagos fizetését 348 300 NOK-ra becsülték. Ezt a megközelítést azért alkalmazták, mert a 2005. évi bejelentéskor ez volt a legjobb rendelkezésre álló adat. Összehasonlításként a NOU: 2007:3 azt mutatja, hogy 2006-ban az ipari munkások éves átlagos bére 355 600 NOK volt.

⁽³⁶⁾ Míg az ilyen „egyéb működési költségek” szintjének számítása ezért alkalmazott/óra alapon történik, az ilyen költségek tényleges felmerülése tényének igazolása számlákkal történik, az alábbiakban kifejtetteknek megfelelően.

A módszertan kialakítása érdekében a Norvég Kutatási Tanács elvégezte számos norvég vállalat mérlegének felülvizsgálatát, amely azt mutatta, hogy az éves működési költségek átlagosan 1,8-szer magasabbak az éves bérkötségeknél (a szociális költségeket beleértve)⁽³⁷⁾. Az éves bérkötségek a fizetés 40 %-ának megfelelő szociális költségtartalmára tekintettel történő korrekcióját követően az átlagos működési költség a tiszta bérkötség 2,52-szeresének bizonyult. E számadatot elosztva az éves munkaórák számával (1 500)⁽³⁸⁾, a működési költségek mértéke egy órára vetítve a tiszta éves bérkötség 1,68 %-ére (kerekítve 1,6 %-re) jött ki. Ennek megfelelően a módszertan az, hogy a ki nem fizetett munka óradíját (ami fedezi a tiszta bérkötségeket és az „egyéb működési költségeket” is) a vonatkozó éves munkabér 1,6 %-eként számítják.

A ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási programról szóló iránymutatás előírja, hogy a támogatható ki nem fizetett munkaerőköltség rögzített felső határa vállalkozásonként éves szinten 2 millió NOK⁽³⁹⁾.

Végül az ellenőrzési intézkedések tekintetében a ki nem fizetett munkát és más projektköltségeket minden támogatási kérelem esetében könyvelőnek kell igazolnia⁽⁴⁰⁾. Míg az „egyéb működési költségek” felmerülését számlákkal igazolják, a norvég hatóságok kifejtették, hogy mivel a ki nem fizetett munkaórák bejelentett számára nincs bizonyíték, a vállalatoknak nyilván kell tartaniuk annak napját, a feladatot, az arra fordított órák számát és a magánszemély nevét. Az egyenél több magánszemély részvételével lebonyolított projektek esetében a nyilvántartást alá kell írnia a ki nem fizetett munkát végző magánszemélynek és a projektfelelős magánszemélynek is. Emellett a bejelentett óraszámot a Norvég Kutatási Tanács csökkentheti, ha az eljárás során azt tárja fel, hogy a bevallott óraszám helytelen.

Támogatási intenzitás

A ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási programról szóló iránymutatás előírja, hogy a programra a vagyoni és jövedelemadóról szóló norvég törvény 16–40. szakaszában megállapított határértékek vonatkoznak⁽⁴¹⁾. A Skattefunn-programnak ez a rendelkezés az alapja, amely előírja, hogy kis- és középvállalkozások (KKV) esetében a legfeljebb 20 %-os támogatási intenzitás fogadható el.

⁽³⁷⁾ A felülvizsgálatot 1990-ben végezték, számos különböző méretű vállalat alapján.

⁽³⁸⁾ A betegség, szülési szabadság stb. miatti korrekciót követően.

⁽³⁹⁾ A ki nem fizetett K + F munkához nyújtott támogatási programról szóló iránymutatás 3. szakasza. A 65. sz. St. prp. (2004–2005) 3.9. szakaszából úgy tűnik, hogy a felső határ alapjában véve a költségek Skattefunn-program alapján számított felső határának (4 millió NOK) 50 %-a (a vállalkozás által végrehajtott projektekkel kapcsolatban).

⁽⁴⁰⁾ A ki nem fizetett K + F munkához nyújtott támogatási programról szóló iránymutatás 4. szakasza.

⁽⁴¹⁾ A ki nem fizetett K + F munkához nyújtott támogatási programról szóló iránymutatás 3. szakasza.

A bejelentésben a norvég hatóságok a KKV-k tekintetében bruttó 27,8 %-os támogatási intenzitásról szolgáltatott információt⁽⁴²⁾. A ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program értelmében a támogatás a támogatható költségek 20 %-ának megfelelő támogatás formájában kerül kifizetésre⁽⁴³⁾. Emellett azonban a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program adóztatásáról szóló törvény értelmében a támogatások mentesek a társasági adó alól, amelynek mértéke jelenleg 28 %. Ezért a támogatható költségek 20 %-ának megfelelő adómentes támogatás a költségek 27,8 %-át kitevő adóköteles támogatásnak felel meg. A bruttó támogatási intenzitás így 27,8 %.

A ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program alapján odaítélt támogatásokat a Skattefunn-program alapján kapott támogatásokkal együttesen kell figyelembe venni, és az előző alapján kapott támogatást figyelembe kell venni az utóbbi szerinti korlátok számításakor. A Skattefunn-program értelmében a KKV-knak juttatott támogatás teljes összege nem haladhatja meg a támogatható költségek 20 %-át, ami viszont éves szinten vállalkozásonként nem haladhatja meg a 4 millió NOK összeget. Amennyiben a pénzügyi támogatás teljes összege meghaladná a Skattefunn-programban előírt korlátokat, az adólevonás arányosan csökkentésre kerül. A norvég hatóságok egyértelművé tették, hogy ezek a korlátok azonban nem sértik azt a tényt, hogy a ki nem fizetett munkának tulajdonított költségeknek minden esetben a fent említett, vállalkozásonként és évenként 2 millió NOK felső határon belül kell lenniük. Végezetül a hatóságok kifejtették, hogy azokban az esetekben, amelyekben a projektre a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program alapján nyújtanak támogatást, és a Skattefunn-programon kívüli egyéb forrásokból is állami támogatásban részesül, amely támogatások együttesen meghaladják a teljes támogatásra vonatkozó korlátot, a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program alapján járó támogatás csökkentésére kerül sor.

2.4. KÖLTSÉGVETÉS ÉS IDŐTARTAM

A fentiekben említetteknek megfelelően a norvég hatóságok a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program jövőbeli költségvetését legfeljebb évente 50 millió NOK körüli összegre tervezték.

A ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program a bejelentés szerint határozott időre szól. A norvég hatóságok azonban 2008. február 15-i levelükben (465311. sz. dokumentum) kijelentették, hogy a program maximális időtartama a 2013. december 31-én lejáró, kutatás-fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatásokra vonatkozó, jelenlegi állami támogatásokról szóló iránymutatás (a továbbiakban: „K+F+I iránymutatás”) időtartamához kapcsolódna. A norvég hatóságok tudatában vannak annak, hogy amennyiben a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program tartama ennél hosszabb, akkor új bejelentést kell tenniük.

⁽⁴²⁾ A bejelentési formanyomtatvány III.6.A részének 7. szakasza.

⁽⁴³⁾ A norvég hatóságok azt állították, hogy arra a tényre figyelemmel, miszerint a ki nem fizetett munka támogatható költségének felső határa 2 millió NOK és a támogatási intenzitás kisvállalkozások esetében 20 %, a támogatás felső határa abszolút számokban évente 400 000 NOK lenne. A ki nem fizetett K + F munkához nyújtott támogatási programról szóló iránymutatás 3. szakasza és a bejelentési formanyomtatvány I. részének 6. szakasza.

3. AZ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁNAK INDOKAI

A Hatóság azon előzetes megállapítás alapján indította meg a hivatalos vizsgálati eljárást, hogy a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program olyan állami támogatást tartalmaz, amelynek tekintetében kétségei voltak afelől, hogy az az EGT-megállapodással összeegyeztethetőnek tekinthető-e. A Hatóság egyik aggálya az volt, hogy a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program értelmében a támogatási intenzitások túllépték az állami támogatási iránymutatásban meghatározott mértéket⁽⁴⁴⁾. Valójában azok a támogatások, amelyek a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program alapján odaítélhetőek, adómentesek és így az adókulcs változása magasabb bruttó támogatási intenzitást eredményezhet. Emellett, mivel a „ki nem fizetett munka” költségei valójában nem merülnek fel, a Hatóságnak kétségei vannak azt illetően, hogy azok az iránymutatás értelmében támogatható költségek minősülhetnek-e. Ebben a tekintetben a Hatóság figyelembe vette azt, hogy a hatodik közösségi kutatási keretprogram alapján nem volt megengedett a „ki nem fizetett” munka támogatása. Végül a Hatóságnak aggályai voltak a szükséges ösztönző hatást illetően.

4. A NORVÉG HATÓSÁGOK ÉSZREVÉTELEI

A norvég hatóságok egyértelművé tették, hogy az adókulcs növekedése esetén a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program értelmében juttatott támogatás szükség esetén csökkenteni fog annak biztosítása érdekében, hogy a támogatási intenzitás ne lépje túl a K+F+I iránymutatásban rögzített legmagasabb támogatási intenzitást. A norvég hatóságok ezt az állítást a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási programról szóló iránymutatás 3. szakaszának utolsó bekezdésére alapozzák, amely (angol fordítása szerint) előírja, hogy „a projekt teljes állami finanszírozásának vizsgálatakor a támogatást (a ki nem fizetett munka tekintetében) az adólevonással megegyezően kell számításba venni. Ha a projekt teljes állami finanszírozása meghaladja az ESA-szabályok értelmében a megengedett támogatásra vonatkozó felső határértéket, az adólevonás csökkenteni fog. Ha a ki nem fizetett munka támogatása önmagában meghaladja a megengedett összes támogatás határértékét, a ki nem fizetett munka támogatása fog csökkenni”⁽⁴⁵⁾.

A hatodik közösségi kutatási keretprogramban szereplő állítással kapcsolatban – miszerint „természetes személyek nem számíthatnak fel munkaerőköltséget a projektben való személyes részvételükkel kapcsolatban” – a norvég hatóságok azzal érveltek, hogy a „természetes személy” terminus (az egyszemélyes társaságokkal szemben) az egyetemeken/főiskolákon alkalmazott, a kutatóintézetől bérezésben részesülő személyzetre vonatkozik. Mivel az ilyen személyek semmi esetre sem jogosultak támogatásra a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program értelmében, a norvég hatóságok szerint nem helytálló a hatodik közösségi kutatási keretprogramra való hivatkozás.

A javasolt óradíj tekintetében a norvég hatóságok rámutattak, hogy az 500 NOK óradíj kiszámításának kiindulópontja az *ipari munkások* éves nominálbére, ami sokkal alacsonyabb, mint

⁽⁴⁴⁾ A kutatás-fejlesztésre vonatkozó korábbi állami támogatási iránymutatás helyébe a kutatás-fejlesztésre és innovációra vonatkozó új iránymutatás lépett 2007. február 7-én. A ki nem fizetett K + F munkához nyújtott támogatási program tekintetében a hivatalos vizsgálati eljárás megindítására vonatkozó határozat meghozatalakor a korábbi iránymutatás volt irányadó. Mivel azonban az ügy értékelése tekintetében jelentőséggel bíró anyagi jogi szabályok nagyjából azonosak maradtak, a jogszabályi változás tekintetében a továbbiakban észrevételt nem teszünk.

⁽⁴⁵⁾ A Hatóság fordítása.

a kutatás-fejlesztéssel foglalkozó személyzet éves nominálbére. Mivel az egyszemélyes társaságokban és a vállalkozóknál a képzettség szintje rendszerint megfelel a kutatás-fejlesztéssel foglalkozó személyzet magasabb képzettsége szintjének, a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program alkalmazásában az óradíj számítása alapulhatott volna az általános mérnökök magasabb bérére is. A 2005. év tekintetében ez 460 000 NOK, illetve 530 000 NOK összeget tett ki (attól függően, hogy az alkalmazottak öt- vagy tízéves gyakorlattal rendelkeznek-e), ami 772,80 NOK vagy 890,40 NOK óradíjat eredményez⁽⁴⁶⁾. Ezen az alapon a norvég hatóságok azzal érveltek, hogy azáltal, hogy az ipari munkások jóval alacsonyabb éves nominálbére alapján számított óradíjra tettek javaslatot, az óradíjat minimálisra korlátozták.

Az ösztönző hatást illetően a norvég hatóságok azzal érvelnek, hogy mivel az új vállalkozások beindításának korai szakaszában a készpénz a fő probléma, a program legfőbb célcsoportja – nevezetesen a kisvállalkozók és az egyszemélyes társaságok – számára az ösztönző hatás automatikusan jelen van.

II. ÉRTÉKELÉS

1. ÁLLAMI TÁMOGATÁS JELENLÉTE AZ EGT-MEGÁLLAPODÁS 61. CIKKÉNEK (1) BEKEZDÉSE ÉRTELMEBEN

Az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ha e megállapodás másként nem rendelkezik, összegegyeztetetetlen az e megállapodásban foglaltak érvényesülésével az EK-tagállamok vagy az EFTA-államok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a Szerződő Felek közötti kereskedelmet.”

Az intézkedés akkor minősül az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak, ha az alábbi négy kritérium mindegyikét teljesíti: i. az intézkedés a szokásos üzletmenet során nem elérhető gazdasági előnyt biztosít a kedvezményezettnek; ii. az előnyt az állam vagy állami erőforrások biztosítják; és iii. az intézkedés szelektív, mert bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos termékek előállítását előnyben részesíti; és iv. az intézkedés torzítja a versenyt és hatással van a szerződő felek közötti kereskedelemre. Az alábbiakban annak vizsgálata következik, hogy a négy kritérium mindegyike teljesül-e ebben az esetben.

1.1. GAZDASÁGI ELŐNY

Az intézkedésnek a szokásos üzletmenet során nem elérhető gazdasági előnyt kell biztosítania a kedvezményezettnek.

⁽⁴⁶⁾ Forrás: A magasabb szintű mérnöki végzettséggel rendelkező magánszemélyek norvég társasága, a „TEKNA” által 2007-ben kiadott bérezési statisztika.

A ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program alapján a norvég hatóságok pénzügyi támogatást nyújtanak az adófizetőknek, ideértve a vállalkozásokat. Az ilyen támogatásban részesülő vállalkozások emiatt a szokásos üzletmenet során nem elérhető gazdasági előnyhöz, vagyis támogatáshoz jutnak.

Emellett a támogatás mentesül a társasági adó alól. Az adómentesség a kedvezményezetteket olyan teher alól mentesíti, amelyet szokásosan a költségvetésükből kellene viselniük, ekként a mentesség – magán a támogatáson túlmenően – további gazdasági előnyt képvisel.

1.2. ÁLLAMI ERŐFORRÁSOK JELENLÉTE

Az előnyt az államnak vagy állami erőforrásoknak kell biztosítaniuk.

A ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program értelmében nyújtott támogatásokat a Kereskedelmi és Ipari Minisztérium, tehát közvetlenül az állam finanszírozza.

Emellett a társasági adó alóli mentesség tekintetében az adómentesség azzal jár, hogy az állam lemond az adóbevételről, és az adóbevétel kiesése megegyezik az adójellegű költségvetési kiadás formájában felhasznált állami forrásokkal⁽⁴⁷⁾.

1.3. BIZONYOS VÁLLALKOZÁSOK VAGY BIZONYOS ÁRUK TERME-LÉSÉNEK ELŐNYBEN RÉSZESÍTÉSE

Az intézkedésnek szelektívnek kell lennie annyiban, hogy előnyben részesít „bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos áruk termelését”.

A bejelentésben azt állították, hogy a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program alapján történő finanszírozás valamennyi vállalkozás számára elérhető lesz, mérettől, ágazattól és régiótól függetlenül.

A 2003. február 5-i 16/03/COL határozatban – amely engedélyezte a Skattefunn-program valamennyi vállalkozásra történő kiterjesztését, méretüktől és ágazatuktól függetlenül⁽⁴⁸⁾ – a Hatóság azt állapította meg, hogy a Skattefunn-programot igazgató és végrehajtó szerv (a Norvég Kutatási Tanács) a projektek kutatási jellegének és a támogatási intézkedés ösztönző hatásának értékeléséhez mérlegelési jogkörrel rendelkezett.

⁽⁴⁷⁾ Lásd az állami támogatásokról szóló iránymutatásnak az állami támogatásra vonatkozó szabályok üzleti adózással kapcsolatos intézkedésekre történő alkalmazásáról szóló 3(3) szakaszát.

⁽⁴⁸⁾ Bár kifejezetten nem említik, a támogatást régiótól is függetlenül adták.

A fentiekre és arra a tényre figyelemmel, hogy a Skattefunn-program és a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program alapján a projektek támogathatóságának meghatározására szolgáló kritériumok azonosak, és azokat ugyanaz a szerv, azaz a Norvég Kutatási Tanács értékeli, a Hatóság álláspontja az, hogy ez utóbbi a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program végrehajtása tekintetében is mérlegelési jogkörrel rendelkezik. A Hatóság ezzel kapcsolatban emlékeztet arra, hogy az Európai Bíróság megállapította, hogy az állami szervek pénzügyi támogatási programok igazgatásában élvezett mérlegelési jogköre azt jelenti, hogy a program ténylegesen szelektív⁽⁴⁹⁾. A Hatóság ennél fogva azt a következtetést vonja le, hogy egy ilyen program valójában szelektív lenne.

Valójában a norvég hatóságok erre irányuló állításai – miszerint míg „...nincs formális diszkrimináció a nagyvállalkozásokkal szemben a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program kedvezményezettjeinek meghatározásakor” (hangsúlyozva), „az ESA fogalom meghatározásnak megfelelő éves árbevétellel vagy mérlegfőösszeggel rendelkező vállalatok a gyakorlatban nem kapnak támogatást a ki nem fizetett munka tekintetében” – megerősíti, hogy a Norvég Kutatási Tanács élne mérlegelési jogkörével, hogy a gyakorlatban kizárja a nagyobb vállalkozásokat a támogatásból.

A fenti értékelés ugyanúgy érvényes lenne a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program keretében juttatott támogatások kedvezményezettjei által élvezett társasági adó alóli mentességre is.

Ezért a hivatalos vizsgálati eljárás során a norvég hatóságok a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program kis- és mikrovállalkozásokra történő formális korlátozásáról határoztak, összhangban azoknak a KKV-k állami támogatásáról szóló iránymutatásban megadott fogalom meghatározásával⁽⁵⁰⁾. A program ezért szelektív.

1.4. A VERSENY TORZÍTÁSA ÉS A SZERZŐDŐ FELEK KÖZÖTTI KERESKEDELEM BEFOLYÁSOLÁSA

Az intézkedésnek torzítania kell a versenyt és hatással kell lennie a szerződő felek közötti kereskedelemre.

⁽⁴⁹⁾ Lásd a C-241/94. sz. *Franciaország kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (EBHT 1996., I-4551. o.) 23. és 24. pontját; a C-200/97. sz. *Ecotrade kontra AFS* ügyben hozott ítélet (EBHT 1998., I-7907. o.) 40. pontját; és a C-295/97. sz. *Piaggio kontra Ifitalia* ügyben hozott ítélet (EBHT 1999., I-3735. o.) 39. pontját.

⁽⁵⁰⁾ A norvég hatóságok 2008. február 15-i keltezésű levele (465311. sz. dokumentum). A mikro-, kis- és középvállalkozások (KKV-k) állami támogatásáról szóló iránymutatás 2.2. szakasza szerint a kisvállalkozás olyan vállalkozásként kerül meghatározásra, amely kevesebb mint 50 személyt foglalkoztat, és amelynek éves forgalma és/vagy éves mérlegfőösszege nem haladja meg a 10 millió EUR-t, a mikrovállalkozás pedig olyan vállalkozásként, mely kevesebb mint 10 személyt foglalkoztat, és amelynek éves forgalma és/vagy éves mérlegfőösszege nem haladja meg a 2 millió EUR-t. A tulajdonosi struktúrák a KKV-k állami támogatásáról szóló iránymutatás értelmében kizárhatják a mikro- vagy kisvállalkozás minősítést.

A ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program a norvég gazdaság valamennyi ágazatára vonatkozik. Tekintettel arra, hogy a 2006. évre az EU-ba irányuló export a teljes norvég export mintegy 82 %-át tette ki, míg az EU-ból származó import a Norvégiába irányuló importnak körülbelül 69 %-át tette ki, kiterjedt kereskedelem folyik Norvégia és az EU között⁽⁵¹⁾.

Ilyen körülmények között a Hatóság úgy véli, hogy a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program értelmében juttatott támogatás és a kapcsolódó adómentesség erősíteni fogja a kedvezményezettek relatív helyzetét, összevetve a többi EGT-országban működő és hasonló ágazatokban vagy üzleti vállalkozásokban versengő vállalkozásokkal. Emellett a nagyobb vállalkozások programból való formális kizárása alapján a programból támogatásban részesülő kis- és mikrovállalkozások helyzete megerősödik. A ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási programot ezért úgy kell tekinteni, hogy befolyásolja a kereskedelmet és torzítja a versenyt, illetve a verseny torzításával fenyeget.

1.5. KÖVETKEZTETÉS

A fentiekre figyelemmel a Hatóság azt a következtetést vonja le, hogy a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program alapján történő támogatás, beleértve az adómentességet, állami támogatást képez az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése értelmében.

2. ELJÁRÁSI KÖVETELMÉNYEK

A Felüyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve I. részének 1. cikke (3) bekezdése szerint az „EFTA Felüyeleti Hatóságot az észrevételei megtételéhez szükséges időben tájékoztatni kell minden támogatás nyújtására és módosítására irányuló szándékról. (...) Amíg ebben az eljárásban végleges határozat nem születik, az érintett állam a tervezett intézkedéseket nem hajthatja végre”.

A norvég hatóságok a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási programot 2005. október 14-i levelükkel jelentették be. Az előkészítő jogalkotási munkák szerint a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program csak a Hatóságnak való bejelentés és az általa történő jóváhagyás után léphet hatályba⁽⁵²⁾. Ezért a norvég hatóságok részéről a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program adóztatásáról szóló törvény hatálybalépésének és a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási programról szóló iránymutatás végleges elfogadásának egyaránt feltétele a program Hatóság általi jóváhagyása⁽⁵³⁾.

⁽⁵¹⁾ A vonatkozó statisztikákat a „Statistisk Sentralbyrå” adja ki és azok címe „Utenrikshandel med varer, årsrerier 2006” (a 17. táblázat „Import etter handelsområder, verdensdel og land” 2001–2006-ra és a 18. táblázat „Eksport etter handelsområder, verdensdel og land” 2001–2006-ra). A statisztikák az alábbi címen érhetők el: http://www.ssb.no/emner/09/05/nos_utenriks/

⁽⁵²⁾ A 92. sz. St. prp. (2004–2005) 14.3. szakasza, amely a 65. sz. St. prp. (2004–2005) 3.9. szakaszára hivatkozik.

⁽⁵³⁾ A 125. sz. Innst. O. (2004–2005) 15.1. szakasza és a 92. sz. St. prp. (2004–2005) 14.3. szakasza, amely a 65. sz. St. prp. (2004–2005) 3.9. szakaszára hivatkozik.

A Hatóság ilyen körülmények között úgy ítéli meg, hogy a norvég hatóságok a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve 1. része 1. cikkének (3) bekezdése értelmében eleget tettek a bejelentési, valamint a fennálló helyzet fenntartására irányuló kötelezettségnek.

3. A TÁMOGATÁS ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGE

mivel a Hatóság következtetése az, hogy a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program állami támogatást tartalmaz, meg kell vizsgálni, hogy a program az EGT-megállapodás működésével összeegyeztethetőnek tekinthető-e az EGT 61. cikkének (2) vagy (3) bekezdése értelmében.

3.1. A TÁMOGATÁS ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGE AZ EGT-MEGÁLLAPODÁS 61. CIKKÉNEK (2) BEKEZDÉSÉVEL

Ebben az esetben az EGT-megállapodás 61. cikkének (2) bekezdésében foglalt egyik kivétel sem alkalmazandó, mivel a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program célkitűzései nem az e rendelkezésben meghatározott célkitűzések.

3.2. A TÁMOGATÁS ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGE AZ EGT-MEGÁLLAPODÁS 61. CIKKÉNEK (3) BEKEZDÉSÉVEL

Az állami támogatás akkor minősül az EGT-megállapodással összeegyeztethetőnek az EGT-megállapodás 61. cikkének (3) bekezdésének a) pontja értelmében, ha célja az olyan területek gazdasági fejlődésének előmozdítása, ahol rendkívül alacsony az élet-színvonal vagy jelentős az alulfoglalkoztatottság. Mivel azonban Norvégia regionális támogatási térképén ilyen területeket nem határoztak meg, ez a rendelkezés nem bír jelentőséggel⁽⁵⁴⁾.

Emellett az EGT-megállapodás 61. cikkének (3) bekezdése b) pontjában szereplő kivétel nem érvényesül, mivel a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program alapján juttatott állami támogatásnak nem célja valamely közös európai érdekét szolgáló fontos projekt megvalósításának előmozdítása, vagy a Norvégia gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetése.

Az EGT-megállapodás 61. cikkének (3) bekezdésének c) pontja értelmében azonban az egyes gazdasági tevékenységek fejlesztését elősegíteni hivatott állami támogatás a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető, ha az előmozdítja bizonyos gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését, és nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben.

⁽⁵⁴⁾ Norvégiában a támogatott területek mértékéről és a támogatás szintjeiről szóló, 2006. július 19-i 226/06/COL határozat.

A következőkben a Hatóság megvizsgálja a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program EGT-megállapodás működésével való összeegyeztethetőségét az EGT-megállapodás 61. cikkének (3) bekezdésének c) pontja értelmében a K+F+I iránymutatás alapján.

K+F+I célú támogatás

A K+F+I iránymutatás értelmében a támogatásnak az EGT-megállapodás 61. cikkének (3) bekezdésének c) pontja alapján való összeegyeztethetőségét rendszerint feltételezik, amennyiben az iránymutatás 5. szakaszában meghatározott feltételek teljesülnek, és a támogatás az iránymutatás 6. szakasza szerint több kutatás-fejlesztési tevékenység végzését ösztönzi⁽⁵⁵⁾.

A K+F+I iránymutatás 5. szakasza különböző típusú kutatás-fejlesztési tevékenységeket sorol fel, úgy mint az „alapkutatás”, az „ipari kutatás” és a „kísérleti fejlesztés”, továbbá megadja a kutatás egyes kategóriáira vonatkozó támogatási intenzitásokat.

A K+F+I iránymutatás 2.2. szakaszának f) pontja alapján az „ipari kutatás”: *tervezett kutatás vagy kritikus vizsgálat, amelynek célja új ismeretek és szakértelem megszerzése új termékek, eljárások vagy szolgáltatások kifejlesztéséhez, vagy a létező termékek, eljárások vagy szolgáltatások jelentős mértékű fejlesztésének elősegítéséhez. Magában foglalja az ipari kutatáshoz – főként a generikus technológia-ellenőrzéshez – szükséges komplex programok összetevőinek létrehozását is, a g) pont [kísérleti fejlesztés] „alá tartozó prototípusok kivételével.” Ugyanezen szakasz g) pontja úgy rendelkezik, hogy a „kísérleti fejlesztés a meglévő tudományos, technológiai, üzleti és egyéb, vonatkozó ismeretek és szakértelem megszerzése, összesítése, megosztása és felhasználása új, módosított vagy javított termékek, eljárások vagy szolgáltatások terveinek és szabályainak létrehozása vagy megtervezése céljából. Ide tartozhatnak például az új termékek, eljárások és szolgáltatások fogalmi meghatározását, megtervezését és dokumentálását célzó egyéb tevékenységek is. A tevékenységek magukban foglalhatják terveket, tervrajzokat, tervek és egyéb dokumentációk előállítását is, feltéve, hogy azokat nem kereskedelmi felhasználásra szánják. A kereskedelmiileg felhasználható prototípusok és kísérleti projektek kifejlesztése szintén ide tartozik, amennyiben a prototípus szükségképpen a kereskedelmi végtermék, és amennyiben előállítása túlságosan költséges ahhoz, hogy kizárólag demonstrációs és hitelesítési céllal történjen. A demonstrációs vagy kísérleti projektek későbbi kereskedelmi felhasználásának esetében az ilyen használatból származó bármely jövedelmet le kell vonni a elszámolható költségek közül.”*

A Hatóság megítélése szerint a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program alapján a támogatható projektek leírása – amelyet annak I. része 2.1. szakasza határoz meg – összhangban áll a K+F+I iránymutatás 2.2. szakaszának f) és g) pontjában az „ipari kutatás” és a „kísérleti fejlesztés” esetében adott leírással.

⁽⁵⁵⁾ A K + F+I iránymutatás 1.4. szakaszának 29. és 30. pontja.

i. Támogatási intenzitások

A K+F+I iránymutatás 5.1.2. szakasza szerint az ipari kutatás és a kísérleti fejlesztés tekintetében a megengedhető bruttó támogatási intenzitás a támogatható költségek 50, illetve 25 %-ában került rögzítésre. Emellett az 5.1.3. szakasz szerint, amennyiben a támogatást KKV-k kapják (a KKV-k támogatásáról szóló csoportmentességi rendelet mellékletében szerelődő meghatározás szerint) (a középvállalkozások esetén) további 10, illetve (kisvállalkozások esetén) 20 százalék adható ⁽⁵⁶⁾. Ezzel a támogatási intenzitás ipari kutatás esetén a támogatható költségek 60 %-ára (középvállalkozások esetén), illetve 70 %-ára nő (kisvállalkozások esetén). Kísérleti fejlesztés esetében a maximális támogatási intenzitás (középvállalkozások esetén), 35 %, illetve (kisvállalkozások esetén) 45 % lesz.

Miközben a norvég hatóságok KKV-k és nagyvállalkozások tekintetében egyaránt jelentettek be támogatási intenzitásokat a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási programra, emlékeztetünk arra, hogy a norvég hatóságok korlátozták a programot, hogy az csak a mikro- és kisvállalkozásokra terjedjen ki. Ennélfogva csak a KKV-k támogatási intenzitása (20 %) bír jelentőséggel. A támogatás mentes a jelenleg 28 % kulcsú adó alól. A bruttó támogatási intenzitás ezért 27,8 % ⁽⁵⁷⁾. A ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program értelmében a mikro- és kisvállalkozások támogatási intenzitásának szintje ezért a K+F+I iránymutatás 5. szakaszára történő hivatkozással elfogadható.

Amennyiben a társasági adó kulcsa emelkedne, a teljes bruttó támogatási intenzitás is annak megfelelően emelkedne. E tekintetben azonban a norvég hatóságok pontosították, hogy a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási programról szóló iránymutatás még az adókulcs emelkedése esetére is előírják, hogy a támogatások nem haladhatják meg az állami támogatási iránymutatás alkalmazásából származó támogatási intenzitást. Mivel a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program a mikro- és kisvállalkozásokra korlátozódik, a vonatkozó felső határ ezért – az aktuális K+F+I iránymutatás alapján – ipari kutatás esetén 70 %, kísérleti fejlesztés esetén pedig 45 %. A Hatóság elfogadja, hogy a társasági adó emelése esetén a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program alapján a mikro- és kisvállalkozások számára a teljes támogatási intenzitás e maximális szintekig emelkedhet.

Következésképpen a Hatóság jóváhagyja a mikro- és kisvállalkozásokra vonatkozó 27,8 %-os támogatási intenzitást, és megjegyzi, hogy ez a társasági adó kulcsának emelkedése esetén ipari kutatás tekintetében 70 %-ra, kísérleti fejlesztés esetében

⁽⁵⁶⁾ A 2004. február 25-i 364/2004/EK bizottsági rendelettel (HL L 63., 2004.2.28., 22. o.) módosított, az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2001. január 12-i 70/2001/EK bizottsági rendelet (HL L 10., 2001.1.13., 33. o.). Mindkét rendeletet beépítették az EGT-megállapodás XV. mellékletének 1.f pontjába. Az ott szereplő fogalom meghatározás megfelel a KKV-k állami támogatásáról szóló iránymutatásban szereplő fogalom meghatározásnak (lásd a II. rész 1.3. szakaszát).

⁽⁵⁷⁾ A 20 % adómentes támogatás juttatása 28 % adókulcs mellett megfelel 27,8 % bruttó költségnek (27,8 28 %-a = 7,8 %, fizetendő adó és 20 % marad támogatásra).

pedig 45 %-ra emelkedhet. A norvég hatóságok tájékoztatták a Hatóságot, hogy a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási programról szóló iránymutatás hivatalos módosításra kerülnek, hogy a kutatás minden kategóriája vonatkozásában tükrözzék az általános korlátot és a maximális korlátot is, ameddig az adókulcs emelését követően a támogatás megemelhető ⁽⁵⁸⁾.

ii. Támogatható költségek

A K+F+I iránymutatás 5.1.4. szakasza meghatározza azon költségek listáját, amelyek a támogatási intenzitás számításához támogathatónak minősülnek. E költségek közé tartoznak többek között a i. személyi költségek, amelyek a kutatók, technikusok és más olyan támogató személyzet költségeit fedezik, akiket kizárólag a kutatási tevékenységre alkalmaznak; ii. kiegészítő általános költségek, amelyek a kutatási projekt eredményeként közvetlenül merülnek fel; és iii. az egyéb működési kiadások, ideértve az anyagok, felszerelések és hasonló termékek költségeit, amelyek közvetlenül a kutatási tevékenység következtében merülnek fel ⁽⁵⁹⁾.

Közösségi kutatási keretprogram – munkaerőköltségek

A K+F+I iránymutatás 5.1.4. szakasza nem fejt ki, hogy a személyi költségek körébe tartozhat-e a ki nem fizetett munkaerőköltség. A Hatóság azonban úgy ítéli meg, hogy az állami támogatási iránymutatásban használt kifejezés értelmezése kikövetkeztethető abból, ahogyan azt az úgynevezett közösségi kutatási keretprogramban használják ⁽⁶⁰⁾.

A hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozatban foglaltaknak megfelelően a hatodik közösségi kutatási keretprogram alapján a Közösség a ki nem fizetett munkaerőköltségekre nem nyújthat támogatást. A hatodik keretprogram alapján a támogatások folyósítására használt általános megállapodásminta II. mellékletének B.II.22.3. része előírja, hogy „természetes személyek nem számíthatnak fel költséget a projektben való személyes részvételükért” és a B.II.19.1a) részben szerepel az is, hogy a támogatható költségeknek „ténylegesnek, gazdaságosnak és a projekt végrehajtásához szükségesnek kell lenniük”. Ezzel összefüggésben az Európai Bizottság azt az álláspontot fogadta el, hogy ha a munkaerőköltségek nem azonosíthatók az nem rögzíthetőek a vállalat könyveiben, azokat a keretprogramban sem lehet elszámolni. Ezzel összhangban a Hatóság a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program tekintetében a hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozatában kétségeit fejezte ki, miszerint a ki nem fizetett munkaerőköltségek támogatható költségnek minősülhetnek-e a K+F+I iránymutatás értelmében.

⁽⁵⁸⁾ Nem elegendő az az állítás a ki nem fizetett K + F munkához nyújtott támogatási programról szóló iránymutatásban, miszerint a maximális támogatási intenzitás megfelel a K + F+I iránymutatásnak.

⁽⁵⁹⁾ Ezek megfelelnek a K + F+I iránymutatás 5.1.4. szakaszának személyi költségekről szóló a) pontjának, kiegészítő általános költségekről szóló e) pontjának és az egyéb működési költségekről szóló f) pontjának.

⁽⁶⁰⁾ A közösségi kutatási keretprogram a Közösség fő eszköze az európai kutatás finanszírozására, és arra történő hivatkozás a kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi keretrendszerében (HL C 323., 2006.12.30., 1. o.) található.

A hetedik keretprogram ⁽⁶¹⁾ azonban immár elfogadásra került, és előírja, hogy támogatás kérhető olyan költségekre is, amelyek nem „ténylegesek”. E tekintetben az Európai Bizottság által alkalmazott standard támogatási megállapodásban (a hetedik keretprogram alapján történő támogatás általános megállapodásmintája) az szerepel, hogy azon általános követelmény ellenére, miszerint a támogatható költségeknek ténylegesnek kell lenniük, a „kedvezményezett választhatják az általános személyi költségek bevallását is, ha az a Bizottság által jóváhagyott, tanúsított módszertanon alapul, és megfelel az irányítási elveknek és a kedvezményezett szokásos számviteli gyakorlatának. A támogatási megállapodásban a módszertanról szóló igazolást nyújtó kedvezményezett által felszámított átlagos személyi költségeket úgy kell tekinteni, hogy azok nem térnek el lényegesen a tényleges személyi költségektől” ⁽⁶²⁾.

A vonatkozó útmutatókban kifejtésre kerül, hogy a fent említett, „tanúsított módszertanon alapuló átlagos személyi költségek” megnevezésű szabály lehetővé teszi i. a KKV-ban tevékenykedő természetes személyek; és ii. a KKV-tól munkájukért fizetésben nem részesülő KKV-tulajdonosok számára azt a lehetőséget, hogy K+F projektekkel kapcsolatos munkájukért támogatást kérjenek és kapjanak. Míg kifejezett követelmény nem áll fenn arra, hogy mely módszertant kell használni, az útmutatókból egyértelmű, hogy a közösségi programban a „tanúsított módszertan” annyit jelent, hogy könyvvizsgálónak kell tanúsítania a munka értékének vagy a „munkaerő költségeinek” (ami ténylegesen az óradíj) számítására használt módszertant.

Az elfogadható módszertanokkal kapcsolatban a Hatóság először is megjegyzi, hogy a természetes személyekre vonatkozó útmutató az óránkénti jövedelem (pl. adóbevallás) útján történő megállapítására utal ⁽⁶³⁾. Azonban különösen az Európai Bizottság azon útmutatására figyelemmel, hogy a KKV-k fizetésben nem részesülő és ezért a társaság mérlegében a munkájuk költségeinek nyomát igazolni nem tudó tulajdonosai esetében a költségek becsléssel is meghatározhatók, a Hatóság megítélése szerint a jövedelem alapú módszertanra vonatkozó utalás nem elegendő más módszertan automatikus kizárásához. A hetedik keretprogram alapján az a cél, hogy számításba lehessen venni a K+F projektek tekintetében kifejtett munka ellenértékét. Nincs kifejezett követelmény arra nézve, hogy a potenciális kedvezményezett az adott tevékenységgel kapcsolatban jövedelemben részesüljön. Ezen az alapon a Hatóság azt az álláspontot fogadta el, hogy a fenti i. és ii. pont tekintetében is a jövedelem jelenléte vagy annak hiánya önmagában nem feltétele a támogathatóságnak, és az óradíj meghatározására más módszertanok is elfogadhatóak lehetnek.

⁽⁶¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 18-i 1982/2006/EK határozata az Európai Közösség kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs tevékenységekre vonatkozó hetedik keretprogramjáról (2007–2013) (HL L 412., 2006.12.30., 1. o.).

⁽⁶²⁾ A hetedik keretprogram alapján történő támogatás általános megállapodásmintájának II. melléklete B. része II.14.1. szakaszának g) pontja. A megállapodás szövege megtalálható a Kutatási Főigazgatóság webhelyén: <http://ec.europa.eu/research/index.cfm>

⁽⁶³⁾ A (hetedik keretprogram támogatási megállapodásminta értelmezésére készült) „Hetedik kutatási keretprogram közvetett cselekvése-éhez kapcsolódó pénzügyi kérdések útmutatója” 42. oldalán a „Nem támogatható költségek” című II.12.3. cikk szerint „az ilyen magán-személyek választhatják az átlagos személyi költségek bevallását, a Bizottság által jóváhagyott, tanúsított módszertan alapján és a nemzeti jog (rendszerint adójog) által elismert jövedelmük (pl. adóbevallás) alapján”.

Visszatérve a norvég hatóságok által javasolt módszertanra, a Hatóság megjegyzi, hogy az éves nominálbér 1,6 %-ének előzetes kiszámítása olyan óradíjat ad, amely nem csak a munkaerőköltség elemét, hanem „az egyéb működési költségek” elemét is tartalmazza. Így, jöllehet az elemzés célja munkaerőköltségek támogathatóságának igazolása, a módszertan elfogadhatóságára vonatkozó végső következtetés levonásához annak ellenőrzése is szükséges, hogy az „egyéb működési költségekhez” kapcsolódó elem a K+F+I iránymutatás alkalmazásában támogatható költségnek minősül-e. Ezért az alábbiakban külön foglalkozunk e két elemmel.

„Ki nem fizetett” munkaerőköltségek

A ki nem fizetett munkának tulajdonítható költségek tekintetében a módszertannak ezt az elemét egyszerűen a fizetési statisztikákra való hivatkozás határozza meg. A javasolt módszertan valójában azzal jár, hogy a munkaerőköltség-elem megjegyzi azzal, amit akkor kapnánk eredményül, ha az óradíjat úgy határoztuk volna meg, hogy az átlagos éves munkaórák számával elosztottuk volna a 2005. évi statisztikákban az ipari munkások tekintetében szereplő éves nominálbért. Az ipari munkások bére tekintetében a munkaerőköltség-elem 232,20 NOK óradíjnak felel meg (348 300/1 500).

A Hatóság megítélése szerint a hivatalos (2005. évi) fizetési statisztikákra hivatkozással meghatározott óradíj biztosítja, hogy a munkaköltség-elem ne növekedjen. Végezetül az a tény, hogy az óradíj meghatározása az ipari munkások éves bérére való hivatkozással történik (szemben például az általános mérnökök jóval magasabb bérével), azt is jelenti, hogy a munkaerőköltség-elemet viszonylag alacsony szinten tartják ⁽⁶⁴⁾. Végül az a tény, hogy a ki nem fizetett munkaórák számát ellen kell jegyeznie a projektvezetőnek, és azt egy könyvelőnek is tanúsítania kell, minden támogatási kérelem tekintetében biztosítja egy olyan ellenőrzés meglétét, amely megfelel a hetedik keretprogram általános megállapodásmintában említett ellenőrzési tanúsítványnak – vagy még szigorúbb is annál ⁽⁶⁵⁾. A Hatóság végezetül megjegyzi, hogy emellett a Norvég Kutatási Tanács, amely ellenőrzi, hogy a bevallott szám adatok nem nyilvánvalóan helytelenek, felügyeletet is gyakorol.

Ilyen körülmények között a Hatóság azt a következtetést vonja le, hogy elfogadható az óradíj meghatározására szolgáló módszertan tekintetében a ki nem fizetett munkaerőköltség elemének meghatározása. Az elkülönülten figyelembe vett, ki nem fizetett munkaerőköltségek ezért a K+F+I iránymutatás értelmében vett személyi költségnek minősülnek.

⁽⁶⁴⁾ Az ipari munkások 348 300 NOK éves bére, szemben az általános mérnökök 460 000 NOK (illetve 530 000 NOK), bérével 500 NOK óradíjat eredményez, szemben a 772,80 (illetve 890,40) NOK óradíjjal, ha a módszertan a kiindulási alap. A munkaerőköltség-elem 232,20 NOK ipari munkások esetében, szemben az általános mérnökök esetében a 333,33, illetve 353,33 NOK értékkel.

⁽⁶⁵⁾ Valójában minden egyedi eset ellenőrzése hasonló a módszertan egyszerű ellenőrzésével, vagy még szigorúbb is annál.

„Egyéb működési költségek”

A Hatóság megítélése szerint a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program alapján az „egyéb működési költségek” leírása – amelyet e határozat I. részének 2.3. szakasza határoz meg – összhangban áll a K+F+I iránymutatás 5.1.4. szakaszának f) és g) pontjában a „kiegészítő általános költségek” és az „egyéb működési költségek” tekintetében adott leírással. A működési költségek szintje automatikusan kerül kiszámításra egy alkalmazott/óra az ipari munkások bérehez viszonyítva – ahelyett, hogy azt a számlákban szereplő költségszintre alapoznák⁽⁶⁶⁾. A módszertan szerint azonban a működési költségelem kiszámítása a módszertan értelmében a Norvég Kutatási Tanács által végzett vállalati ellenőrzés alapján történik. Ez biztosítja, hogy a működési költségek szintje reális. Emellett a működési költségek hányadát az ipari munkások alacsony bére alapján számítják, a működési költségelem pedig egy rögzített óránkénti maximumon marad. Ezen az alapon és figyelembe véve, hogy a működési költségek tényleges felmerülését az ellenőrzés részeként a számlákból ellenőrzik, a Hatóság úgy ítéli meg, hogy a javasolt módszertan elfogadható módját képezi az „egyéb működési költségek” szintje meghatározásának, és ezért azok a K+F+I iránymutatás értelmében támogatható költségeknek minősülnek.

A módszertanra vonatkozó következtetések

Következtetésként a Hatóság úgy ítéli meg, hogy a hetedik keretprogram értelmében történő elvi változtatás alapján a ki nem fizetett munkaerőköltség minősülhet támogatható költségnek, az óradíj megállapítására választott módszertan függvényében. Amint az a fentiekből kitűnik, a Hatóság megítélése szerint a norvég hatóságok által javasolt módszertan alapján a munkaerőköltség-elem és a működési költségelem számítási módja elfogadható. Ennélfogva jóváhagyja a módszertant, és a költségek a K+F+I iránymutatás értelmében támogathatónak minősülnek. Ez a következtetés összhangban áll a Hatóság által 2002-ben a Skattefunn-programról hozott határozatában elfoglalt állásponttal is, amellyel összefüggésben a Hatóság azonos módszertant hagyott jóvá a támogatható költségek (szintjének) meghatározásához⁽⁶⁷⁾.

Bár a javasolt módszertan azzal jár, hogy egyetlen óradíjat alkalmaznak akkor is, ha a program potenciális kedvezményezettjei méretükben változóak lehetnek, emlékeztetni kell arra, hogy a norvég hatóságok a program mikro- és kisvállalkozásokra történő korlátozásáról döntöttek, és ezért a potenciális kedvezményezettek meglehetősen homogén csoportot alkotnak. A Hatóság ezért jóváhagyja az egyetlen közös díj alkalmazását.

iii. Ösztönző hatás

A K+F+I iránymutatás 6. szakasza szerint az ösztönző hatást automatikusan fennállónak kell tekinteni, ha a támogatott

projekt nem kezdődött meg a támogatás benyújtását megelőzően, a támogatás kedvezményezettje KKV, és a támogatás összege projektenként és KKV-nként nem haladja meg a 7,5 millió EUR-t⁽⁶⁸⁾.

A fentiekből kitűnik, hogy a norvég hatóságok a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program hatályát a kis- és mikrovállalkozásokra korlátozták. Emellett tekintettel arra, hogy a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program keretében a támogatható költségeket felső határhoz kötik, ami évente vállalkozásonként 2 millió NOK, illetve az alkalmazandó támogatási intenzitás 27,8 %, az évente egy vállalkozás számára adható támogatás maximális értéke 556 000 NOK (közelítőleg 70 500 EUR), ami jóval alatta marad a fent említett maximumnak. Még abban az esetben is, ha a maximális támogatási intenzitás 45 %-ban kerül számításba (amit az adókulcs emelkedése fokozhat), a legmagasabb támogatási összeg 900 000 NOK (közelítőleg 114 000 EUR), ami még mindig messze alatta van a K+F+I iránymutatásban előírt maximális korlátnak⁽⁶⁹⁾.

Végül a norvég hatóságok megerősítették, hogy a program alapján történő támogatást nem adják meg, ha a kutatási projektek a támogatási kérelem előtt megkezdődtek.

A Hatóság ezen az alapon úgy ítéli meg, hogy a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program alapján adható támogatások ezért a K+F+I iránymutatás 6. szakasza szerint ösztönzőleg hatnak.

iv. Időtartam

A ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási programot a norvég hatóságok határozatlan időre szólóként jelentették be. A norvég hatóságok azonban egyetértettek azzal, hogy a program hatályát hivatalosan 2013. december 31-ig korlátozzák, ami egyben az aktuális K+F+I iránymutatás lejáratának napja is. Ezen az alapon a Hatóság a program időbeli hatályát elfogadhatónak tartja.

3.3. A PROGRAM EGT-MEGÁLLAPODÁSSAL VALÓ ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGÉRE VONATKOZÓ KÖVETKEZTETÉS

Amint az a fentiekből kitűnik, a Hatóság úgy ítéli meg, hogy a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program alapján a K+F+I iránymutatás értelmében a projektek és a költségelemek is támogathatóak. Mivel a program kis- és mikrovállalkozásokra korlátozódik, a támogatási intenzitások megfelelnek az iránymutatásnak, az ösztönző hatás igazolt, a Hatóság azt az álláspontot fogadta el, hogy a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program összeegyeztethető az EGT-megállapodás működésével.

⁽⁶⁶⁾ A működési költségelem 267,80 NOK, ami a kombinált óradíj és a munkaerőköltség-elem különbözete: 500 NOK – 232,20 NOK = 267,80 NOK.

⁽⁶⁷⁾ A 2003. február 5-i 16/03/COL határozattal módosított, 2002. szeptember 25-i 171/02/COL határozat.

⁽⁶⁸⁾ A K + F+I iránymutatás 122–124 pontja.

⁽⁶⁹⁾ Valójában az egy vállalkozásra vonatkozó korlát szigorúbb, mint az egy projektre vonatkozó. Emellett ha egy vállalkozás ugyanarra a projektre a program alapján évente a maximális mértékű támogatásban részesülne a program teljes fennállása idején, még mindig nem érné el a 7,5 millió EUR felső határértéket.

4. HATÁROZAT

A fenti értékelés alapján a Hatóság úgy ítéli meg, hogy a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program a következő feltételek mellett egyeztethető össze az EGT-megállapodás működésével.

- a) a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program hatálya a mikro- és kisvállalkozásokra korlátozódik, a KKV-k állami támogatásáról szóló iránymutatás meghatározása szerint;
- b) a mikro- és kisvállalkozások teljes támogatási intenzitása 27,8 %, ami a társasági adó kulcsának emelkedésével növekedhet (amely esetben a vonatkozó felső határ kísérleti fejlesztés esetében 45 %, ipari kutatás esetében pedig 70 %); valamint
- c) a program időbeli hatálya nem terjed túl 2013. december 31-én, mely napon az aktuális K+F+I iránymutatás érvényessége lejár.

A norvég hatóságokat emlékeztetni kell arra, hogy – a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve II. része 21. cikkének megfelelően, a 2004. július 14-i 195/04/COL határozat 6. cikkével összefüggésben – a program működéséről éves jelentéseket kötelesek benyújtani a Hatóságnak.

A norvég hatóságok kijelentették, hogy a ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program értelmében alkalmazott óradíj a bérek alakulása szerint kiigazítható. E tekintetben a Hatóság emlékezteti a norvég hatóságokat arra, hogy a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 1. részének 1. cikke értelmében köteles bejelenteni a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyve II. része 1. cikke szerint módosításnak minősülő bármely változást ⁽⁷⁰⁾,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A norvég hatóságok által bevezetni kívánt, ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program az EGT-megállapodás

61. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül, de az az EGT-megállapodás működésével összeegyeztethetőnek nyilvánítható az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének c) pontja és a K+F+I iránymutatás alapján, a lenti 2. cikkben meghatározott feltételek mellett.

2. cikk

A ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program a mikro- és kisvállalkozásokra korlátozódik, a mikro-, kis- és középvállalkozások (KKV-k) állami támogatásáról szóló iránymutatásban meghatározottak szerint, és a teljes támogatási intenzitása 27,8 %, ami a társasági adó kulcsának esetleges emelkedésével növekedhet (amely esetben a vonatkozó felső határérték kísérleti fejlesztés esetében 45 %, ipari kutatás esetében pedig 70 %). A ki nem fizetett K+F munkához nyújtott támogatási program időbeli hatálya 2013. december 31-ig terjed.

3. cikk

A norvég hatóságok a határozatról való értesítést követő két hónapon belül tájékoztatják az EFTA Felügyeleti Hatóságot a határozatnak való megfelelés céljából tett intézkedésekről.

4. cikk

E határozat címzettje a Norvég Királyság.

5. cikk

Csak az angol nyelvű szöveg hiteles.

Kelt Brüsszelben, 2008. március 17-én.

az EFTA Felügyeleti Hatóság részéről

Per SANDERUD
elnök

Kurt JAEGER
testületi tag

⁽⁷⁰⁾ Kivéve, ha a változások lehetővé teszik a Felügyeleti Hatóság és Bíróság létrehozásáról szóló megállapodás 3. jegyzőkönyve II. részének 27. cikkében említett végrehajtási rendelkezésekről szóló, 2004. július 14-i 195/04/COL határozat (HL L 139., 2006.5.25., 37. o.) szerinti egyszerűsített eljárás keretében történő bejelentést.